

Predikan 15 augusti 2021 Elfte söndagen efter Trefaldighet. Tro&Liv

Lukasevangeliet kapitel 18, vers 9-14

Till några som litade på att de själva var rättfärdiga och som såg ner på alla andra riktade han denna liknelse:

”Två män gick upp till templet för att be, den ene var farisé, den andre tullindrivare. Farisen ställde sig och bad för sig själv: ’Jag tackar dig, Gud, för att jag inte är som andra människor, tjuvar och bedragare och borkarlar, eller som tullindrivaren där. Jag fastar två gånger i veckan, jag lämnar tionde av allt jag köper.’ Men tullindrivaren stod avsides och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen utan slog med händerna mot bröstet och sade: ’Gud, var nådig mot mig syndare.’ Jag säger er: det var han som gick hem rättfärdig, snarare än den andre. Ty den som upphöjer sig skall bli förödmjukad, men den som ödmjukar sig skall bli upphöjd.”

Till några som litade på att de själva var rättfärdiga och som såg ner på alla andra riktar jag denna predikan.

Men några sådana är väl knappast här idag. Inte är väl vi självrättfärdiga och nedlåtande. Och eftersom det är målgruppen för evangelietexten och därför rimligtvis också är målgruppen för predikan så blir det ingen predikan. Tack för att ni lyssnade.

Eller?

Om vi för en liten stund skulle förhålla oss till dessa båda ytterligheter som Jesus berättar om i sin liknelse och tillåta oss, eller tvinga oss till, eller finna oss till, att vi kan känna igen oss i båda... så kanske vi är målgruppen.

Fariséer har generellt fått ett alldeles för dåligt rykte i evangelierna, de får ofta klä skott för självgodhet och överlägsenhet. Men i grunden var det goda samhällsmedborgare med stort samhällsansvar, men visst de var privilegierade. Deras sätt att leva, när det gäller bön och när det gäller att följa den gudagivna lagen, var ofta oklanderligt. Men som ganska ofta så kan det som uppfattas oklanderligt, eller den som uppfattar sig själv som oklanderlig, lätt övergå till självgodhet.

Tullindrivare däremot ska ha dåligt rykte. Det handlar om människor som för egen vinning och status väljer att gå ockupationsmaktens ärenden. De är en del av den utsugande makten, en del av förtrycket mot sina egna.

Det som skiljer just dessa båda åt är deras förhållande till Gud och livet, just i den stund då Jesus presenterar dem i liknelsen. Fariséen såg sig som rättfärdig inför Gud. Tullindrivaren insåg att han inte var rättfärdig inför Gud. Berättelsen berättar hur olika långt eller nära dessa båda arketyper har till sitt inre, till sin uppriktighet.

De allmängiltiga bedömningarna var tydliga, fariséen var rättfärdig och tullindrivaren var det inte. Rättfärdighet är då ett begrepp för vilket förhållande man har inför Gud, ett förhållande som rimligtvis får konsekvenser i livet, livet tillsammans med andra.

Liknelsen andas svart&vitt, gråzonerna finns inte. Liknelsen vänder upp och ner på begreppen och förutsättningarna så att åtminstone de som ser sig själva som rättfärdiga rimligtvis sätter i halsen. Men tillvaron, den vi känner och lever i är sällan svartvit. Luthers latinska begrepp klingar i bakgrunden; *Simul Justus et Peccator*, både rättfärdig och syndare.

Det finns ett litet förlösande ord i denna svartvita liknelse. Ett ord som röjer att Jesu bild av människan, av mänskligheten, av den mänskliga

naturen, ligger närmre vår egen erfarenhet. Jag tänker på ordet *Snarare*. Jesus säger om tullindrivaren: *Det var han som gick hem rättfärdig, snarare än den andre*. Det är inte svart eller vitt. Den ene är inte rakt igenom god och den andre är inte rakt igenom ond. Det är en fråga om att det lutar åt det ena eller det andra hållet. Snarare!

Vad gjorde att det snarare var tullindrivaren och inte fariséen som gick hem rättfärdig?

Jag tror det handlar om uppriktighet och självbild. Och det handlar om hur vi som människor ser på vårt förhållande till Gud om vi nu ser på ett sådant överhuvudtaget.

Det handlar om hur den innersta uppriktigheten, i liknelsen tydliggjord i raderna; *Tullindrivaren stod avsides och vågade inte ens lyfta blicken mot himlen utan slog med händerna mot bröstet och sade: 'Gud, var nådig mot mig syndare.'* Det handlar om hur den innersta uppriktigheten, den inför levande Gud, kan bli förutsättningen för yttre uppriktighet. Det handlar om ur vi kan ta med oss den innersta uppriktigheten, *Gud var nådig mot mig...* i mötet med andra.

Temat för söndagen är Tro och Liv... oskiljaktiga. Förr i tiden hade denna söndag, med samma texter, rubriken Äkta och falsk fromhet. Vilket än tydligare strök under det svartvita. Nej, tro och liv är bättre, mer inbjudande, mindre cementerande.

Tro&Liv, oskiljaktiga, där den ena ger konsekvenser för den andra och vice versa. Tron för med sig konsekvenser för hur vi väljer att leva och Livet ger förutsättningar för hur tro kan formuleras och förändras.

I det senaste numret av Ekumeniakyrkans tidning Sändaren skriver Rune W. Dahlén en krönika på sista sidan. Rubriken är **Övertygad eller tvärsäker**. I sista stycket skriver han: *Min erfarenhet är att människor*

kan ändra sig när de möter övertygelsen, men låser fast sig i sina åsikter när de möter tvärsäkerheten. Då jag själv ändrat mig i stora och viktiga frågor är det inte tack vare andras tvärsäkerhet, utan trots den. När någon sitter ner och lågmält delar med sig av sin övertygelse, då sker däremot ett verkligt möte där jag kan sänka garden och börja lyssna och förstå. Och han slutar med orden: En tvärsäker människa älskar sina åsikter, men en övertygad människa älskar sina medmänniskor. Slut citat

Och med evangelietextens viktigaste ord i minnet skulle han kanske ha skrivit *En tvärsäker människa älskar **snarare** sina åsikter men en övertygad människa älskar **snarare** sina medmänniskor.*

För ingenting är svart eller vitt men allt springer ur vår uppriktighet och vilka konsekvenser vi låter den få efter mötet med Gud och i mötet med oss själva och andra.

Tomas Boström fångar det vackert, uppriktigt och innerligt i sången *Till din blomstrande äng*.

Du har aldrig begärt av mig att jag ska skriva kärlekssånger. Du har aldrig begärt av mig att jag ska måla ditt porträtt. Du har aldrig begärt av mig att jag i ångest, skuld och ånger jämt ska veta vad som är riktigt och alltid tro det som är rätt.

Får jag hålla din hand? Får jag kalla dig vän? Får jag dela ditt ord och din tro? Får jag komma ibland till din blomstrande äng där ett frö av förlåtelse gror?

Jag har aldrig begärt av dig att du för mig ska gå på vatten. Jag har aldrig begärt av dig att du ska göra det till vin. Jag har aldrig begärt av dig att du ska tända sol om natten. Nej, det enda jag har bett om är att få tro att jag är din.

Får jag hålla din hand? Får jag kalla dig vän? Får jag dela ditt ord och din tro? Får jag komma ibland till din blomstrande äng där ett frö av förlåtelse gror?

Mötet med Gud, hur det än sker, var det än sker, behöver en grogrund av uppriktighet.

Om en liten stund ska vi fira nattvard. Vi har att förhålla oss till en pandemi, vi måste vara noggranna och visa hänsyn. Jag önskar att vi ändå ska hitta fram till mötet. Det där mötet som avslöjar, uppmuntrar och utmanar.

När vi tar emot brödet kanske vi kan våga viska, åtminstone inombords; *Gud, var nådig mot mig syndare*. Inte för att trycka ner oss eller som nån spelad uppriktighet... utan som en ingång i ett riktigt möte. Gud var nådig mot mig... Och sen när du får vinet så lyssna utåt och inåt så kanske du kan höra Guds röst som säger... *Jag har aldrig begärt av dig att du i ångest, skuld och ånger jämt ska veta vad som är riktigt och alltid tro det som är rätt... du får hålla min hand, du får kalla mig vän... och du får komma så ofta du vill till min blomstrande äng där ett frö av förlåtelse gror.*

Och sedan när gudstjänsten är över får vi gå vidare och leva våra liv så gott vi någonsin kan.

Amen